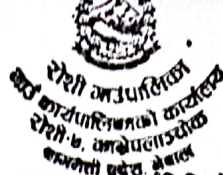

रोशी गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष श्री मिम बहादुर वाइबा (ज्वाला) ले
गाउँसभाको तेह्रौं अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्नु भएको आ.व. २०८०/८१ को
वार्षिक बजेट वक्तव्य

रोशी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
काभ्रेपलाञ्चोक

गाउँसभा अध्यक्षज्यू,

अध्यक्षज्यूको अनुमतिले गाउँ/नगर/जिल्ला सभा सञ्चालन कार्यविधि ऐन, २०७५ को दफा ३३ बमोजिम तपशिलमा उल्लेखित ब्यहोराको प्रस्ताव छलफल तथा निर्णयको लागि यो सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु।

प्रस्तावको नाम: आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक बजेट बक्तब्य प्रस्ताव।

गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यू, उपस्थित गाउँसभाका सदस्यहरु,

अब म आगामी आ.व. २०८०/८१ को राजश्व र व्ययको अनुमान (बजेट वक्तब्य) यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु।

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी ३ तहको हुने तथा राज्य शक्तिको प्रयोग तीनै तहले संविधान र कानून बमोजिम गर्ने व्यवस्था गरेको छ। नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ५९ र ६० मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने तथा आफ्नो आर्थिक अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा कर लगाउने र ती स्रोतहरुबाट राजश्व उठाउन सक्ने व्यवस्था गरेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्रको विषयमा स्थानीय तहको विकासको लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक र विषय क्षेत्रगत मध्यमकालीन खर्च संरचना तथा दिर्घकालीन योजना बनाई लागू गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने, मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्ने, आवश्यकताको प्रक्षेपण गर्ने, गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, शासकीय व्यवस्थामा प्रभावकारिता ल्याउन नीतिगत मार्गदर्शन गर्ने, लगानीको माध्यमबाट विकासका आयामहरु थप फराकिलो बनाई आर्थिक विकासमा टेवा पुर्याउने साधनको रूपमा वार्षिक बजेटलाई लिइएको छ। सिमित स्रोत र साधनलाई अधिकतम परिचालन गरी रोशीको आम नागरिकको शासन, विकास र सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाउनु आजको आवश्यकता हो। साथै श्रोतसाधन र आवश्यकताहरुको बीचमा तालमेल गराई कार्यक्रमलाई प्रभावकारी, पारदर्शी, अर्थपूर्ण बनाउनु हामी सबैको साझा जिम्मेवारी र कर्तव्य हो। यस कार्यमा सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यज्यूहरुको साथ, सहयोग र समर्थनको अपेक्षा गरेको छु।

चालु आ. व. को हालसम्मको प्रमुख उपलब्धीहरुको संक्षिप्त विवरण:

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

रोशी गाउँपालिकाको चालु आ. व. का लागि गाउँसभाको १२ औं अधिवेशनबाट कुल रु. ८० करोड ५५ लाखको संशोधित आय स्वीकृत गरिएकोमा हालसम्म ७३ करोड ८ लाख ३४ हजार आय भएको र आ.व. को अन्त्य सम्ममा ८१ करोड ८३ लाख ६३ हजार बराबरको आय हुने अनुमान गरिएको छ। त्यसै गरी कुल रु. ८० करोड ५५ लाख बराबरको व्यय अनुमान गरिएकोमा हालसम्म ५६ करोड ०५ लाख ५० हजार खर्च भएको र आ.व.को अन्त्यसम्ममा ८१ करोड ८३ लाख ६३ हजार व्यय हुने अनुमान गरिएको छ। यसरी बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरेकोमा देहाय अनुसारका मुख्य मुख्य प्रगति रहेका छन्।

- १) चालु आ.व. को हालसम्म चालु तर्फ ६८.५० प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ ६८.४८ प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएको छ।
- २) जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम अन्तर्गत हालसम्म १४४० जना जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य विमा गरिएको छ।
- ३) सुत्केरी आमा पोषिलो खाना कार्यक्रम अन्तर्गत १७५ जना आमाहरु लाभान्वित भएको छ।
- ४) तामाङ समुदायको पहिचानसँग प्रत्यक्ष जोडिएको रोशी गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाको रूपमा रहेको डम्फु जीवन्त सङ्ग्राहलय निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ।
- ५) रोशी गाउँपालिका क्षेत्रमा करीव १ कि.मी. सडक कालो पत्रे गरिएको छ।
- ६) गाउँपालिकाबाट हुने सबै भुक्तानीहरु विद्युतीय(Electronic Fund Transfer-EFT) प्रणाली मार्फत गर्ने गरिएको छ।
- ७) रोशी ह्याण्डिक्राफ्ट (Roshi Handicraft) मार्फत रोशी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका ६० जना युवाहरुलाई स्थानीय सामाग्रीबाट मुढा, टोपी, म्याट, फूल तथा मोजा बनाउने तालिम सम्पन्न गरिएको छ।
- ८) वडा नं. ८, ९, १०, ११ र १२ मा गणकहरुबाट किसान सूचीकरण कार्य शुरु भएको र हालसम्म २७५ जना कृषकको तथ्याङ्क संकलन भएको छ।
- ९) ४७३ जना कृषकहरुलाई आधुनिक तरकारी तथा फलफूल खेतीका प्रविधिहरु सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको छ।
- १०) आय आर्जनसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप मार्फत दलितहरुको आर्थिक उन्नतीमा टेवा पुर्याउने उद्देश्यले यस वर्ष वडा नं १, ७ र ११ गरी ३ वटा वडाका १२३ जना दलितहरुलाई उन्नत जातको बाख्रा तथा सिलाई मेशिन, सुधारिएको आरन वितरण गरिएको छ।
- ११) कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरी क्षमता विकासको अवसर प्रदान गरिएको छ।
- १२) मध्यमकालीन खर्च संरचना स्वीकृत भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ।

- १३) गाउँपालिका अन्तर्गत संचालित ११ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूको विधामा राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ ।
- १४) गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरूमा कार्यरत २७ जना शिक्षकहरूलाई पेसागत क्षमता विकासका लागि ७ दिने प्रविधिमैत्री (ICT) तालिम प्रदान गरिएको छ ।
- १५) गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयहरूको संस्थागत विकास तथा शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न विद्यालयका प्र.अ. तथा वि.व्य.स. अध्यक्षहरूको सहभागितामा प्र.अ. वि.व्य.स. गोष्ठी कार्यक्रम संचालन गरिएको तथा विद्यालयका प्र.अ. र गाउँपालिका बिच कार्यसम्पादन करार गरिएको छ ।
- १६) शैक्षिक बेरोजगार युवाहरूलाई लक्षित गरी गाउँपालिका अन्तर्गतका ३७ जना युवाहरूलाई २ दिने सार्वजनिक सेवा तयारी अभिमूखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
- १७) गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयहरूमा आधारभूत तह (१-३) मा कार्यरत ६९ जना शिक्षकहरूलाई विद्यार्थी मुल्याङ्कन सम्बन्धी २ दिने प्रवोधीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
- १८) नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण र गाउँपालिकाको साझेदारीमा १२ वटै वडा कार्यालय, १५ वटा स्वास्थ्य संस्था र १६ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूमा फाइबर इन्टरनेटको पहुँच पुर्याइएको छ ।
- १९) गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको ६० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- २०) सबै वडा कार्यालय भवनहरू एक चरणको निर्माण कार्य सम्पन्न भई दैनिक सेवा प्रवाह भइरहेको छ साथै ५ वटा वडा कार्यालय भवनहरूको तला थप गर्न जिल्ला समन्वय समिति काभ्रेपलाञ्चोकको साझेदारीमा बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।
- २१) विपदको समयमा तत्काल राहत तथा पुनस्थापन कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- २२) सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्ने कार्य बैङ्कीङ प्रणाली मार्फत मात्र भुक्तानी गर्ने प्रबन्ध गरिएको छ ।
- २३) सबै वडास्तरमा संचालन भएका आयोजनाहरूले जनताका दैनिक समस्याको समाधान गर्ने खानेपानी, बाटो, सरसफाइ, घाटेपाटी, गुम्बा, मन्दिर निर्माण तथा मर्मत सुधारका कार्यहरू भएका छन् ।
- २४) गाउँपालिका स्तरीय १० शैयाको अस्पताल द्रुत गतिमा निर्माण कार्य भइरहेको छ ।
- २५) स्वास्थ्य संस्थाबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम सुरुवात गरिएको छ ।
- २६) ९० जना महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरूलाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक रु. १,००० को दरले उपलब्ध गराइएको छ ।

यद्यपि यति हुदाँ हुँदै पनि प्राकृतिक सौन्दर्य र भूबनोटलाई जोखिम हुने गरी जताततै सडक निर्माणलाई विकासको सम्पूर्ण आधार ठान्ने र भौतिक पूर्वाधारतर्फ साना साना आयोजनहरू तर्फको अधिक मोहका कारण अधिकांश आयोजनाहरू सञ्चालन भएतापनि अपेक्षित उपलब्धी हासिल हुन सकिएको छैन । सन्तुलित विकासको अवधारणा अनुसार आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागततर्फ समानुपातिक ढंगले रकम बाँडफाँड गर्ने पद्धति तथा सोचको विकास हुन सकेको छैन । बस्तीस्तरबाट तर्जुमा भई आएका योजनाहरूको योजना बैंक तयार गर्न नसकेको र कानुनले तोके अनुरूपका त्रिवर्षीय खर्च संरचनालाई संस्थागत गर्न नसक्दा आफ्नै वडाको फलानो योजना उच्च प्राथमिकताको हो भन्ने सोचका कारण योजना छनौट तथा कार्यान्वयनमा असमाञ्जस्यता हुने गरेको छ । आवधिक योजनाले लिएका लक्ष्यहरू, मध्यमकालीन खर्च संरचनाले गरेका व्यवस्थाहरूलाई श्रोतसाधनसँग तालमेल गरी प्राथमिकताका साथ श्रोतको विनियोजन गर्ने काम गर्ने हो भने वार्षिक विकास योजनामा विवादरहित र कामयावी हुने कुरामा विमती छैन ।

बजेटको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, प्राथमिकता र अपेक्षित उपलब्धिहरू:

आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको उद्देश्य तथा प्राथमिकता निम्न अनुसार रहेको छ ।

सोच: सक्षम नागरिक, दिगो विकास, समुन्नत समाज, स्वच्छ र सुन्दर वातावरण, सुशासन र जनमैत्री गाउँपालिका ।

लक्ष्य: रोशी गाउँपालिकाको प्रत्येक नागरिकको जीवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने ।

उद्देश्य:

- सुविधासम्पन्न आधुनिक प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न गरी सेवा प्रवाहलाई सु-व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउने ।
- वातावरणमैत्री पूर्वाधार विकासको माध्यमद्वारा आर्थिक, सामाजिक विकासको आधारशीला तयार गर्ने ।
- स्थानीय सीपको प्रवर्धन र उद्यमशिलताको विकास मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्ने ।
- कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गरी नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने ।
- वित्तिय सुशासन मार्फत बेरुजु न्यूनीकरणमा जोड दिने ।

- मानव विकास सूचकांकमा वृद्धि गर्ने ।

बजेटका प्राथमिकताहरू:

- भौतिक पूर्वाधार विकास र पुँजी निर्माण
- औद्योगिक विकास र पर्यटन प्रवर्धन
- कृषि क्षेत्रमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि
- उत्पादनमुखी कृषि क्षेत्रको विकास
- दिगो विकास, सुशासन प्रवर्धन र प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा
- वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन
- शासकीय सुशासनको अभिवृद्धि

अपेक्षित उपलब्धि:

- सुविधासम्पन्न आधुनिक प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न हुने ।
- वातावरणमैत्री पूर्वाधार विकासको माध्यमद्वारा आर्थिक, सामाजिक विकासको आधारशीला तयार भएको हुने ।
- स्थानीय सीपको प्रवर्धन र उद्यमशिलताको विकास मार्फत रोजगारी सिर्जना भएको हुने ।
- कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने साथै नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार हुने ।
- वित्तीय सुशासन कायम भई बेरुजु न्यूनीकरणमा भएको हुने ।
- मानव विकास सुचकांकमा वृद्धि हुने ।

वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को लागि बजेट तयार गर्दा निम्न कुराहरूलाई आधारको रूपमा लिएको छु ।

- नेपालको संविधान, २०७२
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४,
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४,
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तह विचको समन्वय र अन्तर सम्बन्धी ऐन, २०७७
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- विद्यमान राष्ट्रिय प्राथमिकता प्रादेशिक तथा स्थानीय नीतिहरू
- स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७
- दिगो विकास लक्ष्य (२०१६-२०३०)
- राष्ट्रिय तथा प्रदेश सरकारको मार्ग निर्देशन
- स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७४
- स्थानीय तहमा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८
- गाउँपालिकाको आवधिक योजना (२०७७/७८-२०८१/८२)

**मुख्य आयोजना कार्यक्रमहरुको विवरण तथा अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन
सभाध्यक्ष महोदय एवं**

उपस्थित गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी आ.व. २०८०/०८१ का लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार एवं गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त भई कुल रु. ७४ करोड २७ लाख ६० हजार आय र सोही अनुसारको व्यय हुने गरी प्रस्ताव गरेको छु। जसमध्ये आन्तरिक स्रोतबाट २ करोड २३ लाख ९० हजार, स्थानीय राजस्व बाँडफाँडबाट ८ करोड ४० लाख ६० हजार, संघीय राजस्व बाँडफाँड बाट १० करोड ३ लाख १७ हजार, प्रदेश राजस्व बाँडफाँडबाट ४ करोड ४२ लाख १९ हजार, संघीय सरकार समानीकरणबाट १० करोड १५ लाख, सशर्त अनुदान संघबाट ३१ करोड ५० लाख, संघ सरकारको विशेष अनुदान १ करोड तथा समपुरक अनुदान ७५ लाख, प्रदेश सरकार समानीकरण १ करोड २४ हजार, प्रदेश सरकारको सशर्त अनुदान २ करोड ७७ लाख ५० हजार, प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान २ करोड रहेको छ। आगामी वर्षको लागि प्राप्त हुने विभिन्न क्षेत्रको अनुमानित आय तथा व्ययलाई अनुसूचीमा समावेश गरेको छु। अब म आगामी आ.व. २०८०/८१ को विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु।

पूर्वाधार विकास अन्तर्गत देहायको कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव गरेको छु:-

१. स्वीकृत सडक गुरुयोजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
२. रोशीको गौरवको आयोजनाको रूपमा रहेको वडा नं. १ देखि ७ सम्म जोड्ने चौकीडाँडा खहरेपाँगु सडक कालोपत्रे गर्न रु. १ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु।
३. रोशी गाउँपालिकाको प्रत्येक वडा केन्द्र जोड्ने सडकलाई सर्वयाम सञ्चालनका लागि मर्मत संभारकोषको लागि ३६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
४. आगामी १ वर्ष भित्र गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न गरी सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाउन आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।
५. गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धनको व्यवस्था मिलाएको छु।
६. सेवा प्रवाहलाई अविच्छिन्न रूपमा सञ्चालन गर्न कार्यालयहरुमा वैकल्पिक उर्जाको व्यवस्था गर्ने प्रबन्ध मिलाएको छु।
७. रोशी गाउँपालिका भित्रको सबै भू-भागमा टेलिफोन तथा इन्टरनेटको सेवा विस्तार गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।
८. भौतिक पूर्वाधार विकास अन्तर्गत रु. १६ करोड ८७ लाख ४ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

सभाध्यक्ष महोदय एवं

उपस्थित गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,

सामाजिक विकास अन्तर्गत देहायको कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव गरेको छु:-

१. गाउँपालिका भित्रका ६० वर्ष वा सो भन्दा माथिका सबै ज्येष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्यको हेरचाह गर्न निःशुल्क उपचार स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ८० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
२. मातृ तथा नवजात शिशु मृत्युदर न्यूनिकरण गर्न 'सुत्केरी आमा पोषिलो खाना' कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु।
३. पालिका भित्रको स्वास्थ्य संस्थाहरुमा स्वास्थ्यकर्मीहरुको अभाव हुन नदिई नागरिकको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सुधार गर्न थप जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि रु ९० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
४. नसर्ने रोगहरुको रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणको लागि स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिम तथा समुदायमा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु।
५. गाउँपालिकामा प्रसूति सेवा सहितको १० शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यलाई आगामी १ वर्ष भित्र सम्पन्न गर्न संघीय सरकारको सहयोग र समन्वयमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था सहित म्याद थपको व्यवस्था मिलाएको छु।
६. विद्यालयमा विद्यार्थीहरुको स्वास्थ्य र पोषणलाई सुधार गर्न विद्यालय नर्सहरुलाई सम्बन्धित वडाको विद्यालय र समुदायमा स्वास्थ्य शिक्षा तथा सचेतना जगाउन परिचालनको व्यवस्था मिलाएको छु।
७. महिला सशक्तिकरणका लागि सीपमूलक व्यवसायिक तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु।
८. बाल अधिकार संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि बालमैत्री स्थानीय शासनको मापदण्डहरु कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाएको छु।
९. लोपोन्मुख जातिको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा मूल प्रवाहीकरण गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन तथा निरन्तरताका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
१०. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको विविध जातजातिको भाषा, संस्कृति, परम्परा, भेषभूषा आदिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न बृहत सांस्कृतिक महोत्सव आयोजना गर्न रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

११. लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसा लगायतका सामाजिक विकृतिहरू रोकथाम तथा न्यूनिकरण गर्न सचेतनीमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
१२. खानेपानीको एकिकृत व्यवस्थापन र वितरणको लागि एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघ, प्रदेश तथा संघ संस्थासँग समन्वय र साझेदारीबाट विभिन्न खानेपानी आयोजनाहरू सञ्चालन गर्न रु ९० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१३. प्रतिस्पर्धी र सक्षम शैक्षिक जनशक्ति उत्पादन गर्न सार्वजनिक विद्यालय गुणस्तर सुधार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि निरन्तरता दिएको छु ।
१४. विद्यालयको सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकलाई प्राविधिक सहायताको व्यवस्था मिलाउन आगामी आ व मा श्रोत विज्ञ नियुक्तको व्यवस्था मिलाएको छु ।
१५. विद्यालय शिक्षाको शैक्षिक तथा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकासका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१६. शिक्षक, बाल विकास शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीको तोकिएको न्यूनतम पारिश्रमिक सुनिश्चितताका लागि रु २ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१७. जेष्ठ नागरिक स्याहार सुसार तथा सम्मान अन्तर्गत श्रवण कुमार सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।
१८. सार्वजनिक सेवामा विपन्न तथा जेहेन्दार नागरिकको पहुँच विस्तार गर्न 'एक गाउँ एक अधिकृत' तथा 'एक गाउँ एक ईन्जिनियर' उत्पादन प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।
१९. सामाजिक विकास तर्फ रु. ४१ करोड ६५ लाख ५२ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय एवं

उपस्थित गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,

आर्थिक विकास अन्तर्गत देहायका कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव गरेको छु:-

१. कृषि तथा पशुजन्य रोगहरूको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
२. दुधजन्य र मासुजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर बनाउन व्यावसायिक पशुपालनलाई जोड दिन पकेट क्षेत्र प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।
३. कृषक तथा युवा उद्यमीहरूका लागि लगानीको स्रोत सुनिश्चित गरी उद्यमशिलतामा बृद्धि गर्न व्याज अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।
४. कृषि पेशाबाट नै जीविकोपार्जन तथा व्यवसायिक उत्पादन गर्ने कृषकहरूको पहिचान गरी कृषक परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको छु ।
५. माटोको प्रकृति पहिचान र सुधार गर्न माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।
६. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछडिएको समुदाय तथा लक्षित एवं विपन्न दलित वर्गको आर्थिक उपार्जनका लागि दलित उत्थान कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु १३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
७. लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धनका लागि रु ८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. स्थानीय स्तरमा उत्पादित वस्तुको संकलन, भण्डारण र बजारीकरणको लागि घुम्ती कोष खडा गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
९. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा प्रवर्द्धनका लागि रु ३० लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
१०. पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रवर्द्धनको लागि घ्याङ्लेक, चैतेपानी, गोदावरी, कुण्डचौर, भूमेचुली, बज्रदेवचुली, पाँचकन्या, ताराखसे, हात्ती आहाल लगायतका क्षेत्रमा संभाव्यता अध्ययन गरी पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
११. दुर्गम तथा ग्रामिण भेगमा वित्तीय सेवाको पहुँच विस्तार गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
१२. आर्थिक विकास तर्फ रु. २ करोड ६४ लाख २१ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय एवं

उपस्थित गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन अन्तर्गत देहायको कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव गरेको छु:-

१. रोशी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका खाली जग्गा जमिनमा वृक्षारोपण गरी प्राकृतिक सौन्दर्य अभिवृद्धि गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
२. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाएको छु ।
३. विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि प्रतिकार्य योजनाको आधारमा विपद्को पूर्व तयारीदेखि पुनस्थापना सम्म कार्य गर्न आपतकालिन खोज, उद्धार तथा राहात कोष र सामाग्रीको जोहो गर्न रु ४८ लाख विनियोजन गरेको छु ।

४. वातावरणमैत्री उद्योग सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउन सम्बन्धित व्यवसायीहरूसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
५. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूको व्यवस्थापन गर्न रु. ८६ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
सभाध्यक्ष महोदय एवं
उपस्थित गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,
संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह अन्तर्गत देहायको कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव गरेको छु :-
 १. कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
 २. गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीको मनोबल उच्च बनाई गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा केन्द्रीकृत गर्न कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनको आधारमा पुरस्कृत गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
 ३. सबै वडा कार्यालयमा सि. सि. टि. भि. जडान गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तथा जनउत्तरदायी बनाउन रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
 ४. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउन सामाजिक उत्तरदायी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको छु ।
 ५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई नागरिकमैत्री र प्रविधिमैत्री बनाउने व्यवस्थाका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
 ६. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न शाखारहित बैंकिङ सेवा मार्फत वडा स्तरमै वितरण गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिन रु ६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
 ७. संस्थागत विकास तथा सुशासन तर्फ रु. १२ करोड २४ लाख ३४ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्षज्यू एवं

उपस्थित महानुभावहरू,

आगामी आर्थिक वर्षको लागि प्रस्ताव गरेको बजेट तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गरेको छु । बजेट तथा कार्यक्रमले रोशीको समग्र विकास र उन्नतिको लागि नीतिगत एवं संस्थागत आधार तयार गर्ने अपेक्षा लिएको छु । रोजगारी सिर्जना, नागरिकको जीवनस्तरमा परिवर्तन, सेवा प्रवाहमा सुदृढीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्याउने विश्वास लिएको छु । रोशीवासीको वास्तविक आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न सकिने बजेट रकम न्यून हुँदा जनताको आवश्यकता र प्राथमिकतामा परेका विकासका क्रियाकलापहरूलाई बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गर्न नसकिएको व्यहोरा विनम्रतापूर्वक अनुरोध गर्दछु । आवश्यकता र प्राथमिकतामा नपरेका योजनाहरूलाई योजना बैंकमा समावेश गरी संघीय तथा प्रदेश सरकार र अन्य विकास साझेदारहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै श्रोतको व्यवस्था मिलाई संचालन गर्न प्राथमिकतामा राख्ने व्यवस्था मिलाएको छु । साथै आगामी आर्थिक वर्षहरूमा समेत क्रमशः उक्त आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दै लगिने व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

गाउँपालिकाको कुल बजेटको स्रोत मध्ये अधिकांश स्रोतको लागि केन्द्र तथा प्रदेश सरकारमा निर्भर हुनु परेको अवस्था छ । केन्द्र तथा प्रदेश सरकारले तोकेका करीव ४४ प्रतिशत शर्त एवं सूचकहरू पुरा नहुँदा केन्द्र तथा प्रदेशबाट बाँडफाँड भई आउने श्रोतमा समेत अपेक्षित लक्ष्य पुरा नहुन सक्ने अवस्था विद्यमान छ । जसका कारण हामीले पालना गर्नुपर्ने कानुनी दायित्व तथा सम्पादन गर्नु पर्ने सेवाका सूचकहरूको प्रक्रियामा हुने कमजोरीले समेत अनुदान प्रवाहित हुने हुँदा कार्यान्वयनमा सजकता अपनाउन अनुरोध गर्दछु । उल्लेखित बजेट एवं योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक क्षमता विकास, संस्थागत, नीतिगत र कार्यविधिगत सुधारका कार्यहरू गर्ने साथै आवश्यकता अनुसार सरकारी, गैरसरकारी संघसंस्था, निजीक्षेत्र, नागरिक समाज, सहकारी र उपभोक्ता समेतको संयुक्त सहभागितामूलक सूचकमा आधारित अनुगमन एवं मूल्याङ्कनको आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । जसबाट बजेटको कार्यान्वयनको सुनिश्चितता एवं पारदर्शिता र उत्तरदायित्वको थप प्रवर्द्धन हुने विश्वास गरिएको छ ।

अन्त्यमा आगामी आ.व. २०८०/८१ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रममा रचनात्मक सल्लाह-सुझाव एवम् सहयोग प्रदान गर्नुहुने गाउँपालिकाका सबै जनप्रतिनिधिज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरू, गाउँपालिकामा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा प्रमुखहरू तथा सम्पूर्ण कर्मचारीहरू साथै विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ/संस्थाको प्रतिनिधिज्यूहरू र देश तथा विदेशमा रहनुहुने शुभचिन्तक महानुभावहरू साथै विभिन्न सञ्चार गृह तथा सञ्चार माध्यममा कार्यरत सञ्चारकर्मी मित्रहरूप्रति गाउँपालिकाको तर्फबाट हार्दिक आभार एवम् धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

रोशीको जयहोस् ।

धन्यवाद ।

मिम बहादुर वाईवा (ज्वाला)

उपाध्यक्ष

१० आषाढ, २०८०